

HOUTKAAT-KORTE MOUTSTRAAT

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 DE VOLLEDIGHEID VAN HET UITGEVOERDE VOORONDERZOEK

Deze archeologienota is het resultaat van een volledig archeologisch vooronderzoek. Het archeologisch vooronderzoek nam de vorm aan van een bureauonderzoek. Dit bureauonderzoek behandelde werken aansluitend op de werken gepland ter hoogte van de Houtkaai en Pierre Corneliskaai, waarvoor reeds een bureauonderzoek en proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd. Bij het bureauonderzoek was het mogelijk om al het noodzakelijke vooronderzoek uit te voeren.

1.2 DE AFWEZIGHEID VAN EEN ARCHEOLOGISCHE SITE

Op historisch vlak neemt het werkingsgebied een interessante plaats in. Het is gelegen binnen de historische kern van Aalst. Bovendien bevindt het projectgebied zich aan de laatmiddeleeuwse stadsomwalling en/of latere bastionnering, zoals de historische kaarten tot de 17e eeuw aantonen.

Hoewel de georeferentie soms onduidelijk is, blijkt uit de recentere kaarten dat de noordelijke Denderarm/stadsgracht en noordelijke omwalling onder de huidige Houtkaai gesitueerd is. De stadsgracht bleef tot in de 19e eeuw open, maar is nu ingebed en overwelfd in een grote collector. De aanwezigheid van de stadsgracht in deze zone werd reeds bevestigd in een voorgaand bureauonderzoek en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door SOLVA.¹ De rand van de gracht of sporen van een wallichaam of een weermuur en torens in natuur- en/of baksteen werden niet aangetroffen in dit onderzoek. Er werd besloten dat deze wellicht gezocht moeten worden onder de gebouwen ten zuidoosten van het plein (zone Korte Moutstraat). Bovendien is de zone op de Houtkaai reeds sterk verstoord door riolering en volledige inrichtingen, en zullen de geplande werken geen significante bodemingrepen met zich meebrengen buiten het gabarit van de huidige verstoring.

Ter hoogte van de Korte Moutstraat stelt zich echter wel de mogelijkheid een deel van de oude stadsomwalling aan te snijden, indien deze bewaard zou zijn. Het potentieel situeert zich voornamelijk aan de westelijke zijde van de Korte Moutstraat, waar zich momenteel geen nutsleidingen bevinden, maar waar wel een nieuwe DWA-leiding gepland wordt.

1.3 DE IMPACTBEPALING

De bodemingreep voor het volledige projectgebied houdt enerzijds de heraanleg van de bestrating en riolering in. De nieuwe wegenis (blauwe zone) zal op een plateau, dus verhoogd, aangelegd worden. Ter hoogte van de Houtkaai zal een DWA (dia 400mm, 58m lang en dia 800mm, 24m lang) aangelegd worden. Ter hoogte van de Korte Moutstraat en een deel van de Houtkaai wordt een tweede DWA-riolering aangelegd (dia 400mm, 40m lang en dia 500mm, 24,5m lang). Daarnaast zullen ook verschillende funderingselementen van de fietsbrug voor lokale bodemingrepen zorgen ter hoogte van de Houtkaai.

Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de geplande werken slechts in beperkte mate en op lokaal niveau verdiepingen in de bodem zullen veroorzaken die buiten het gabarit van de huidige verstoring vallen. Het merendeel van de geplande werken valt binnen het gabarit van de bestaande verstoring, en de nieuwe wegenis wordt in verhoging aangelegd. De voornaamste nieuwe verstoring zal plaatsvinden aan de westelijke zijde van de Korte Moutstraat, waar zich momenteel nog geen nutsleidingen bevinden en waar een nieuwe DWA-leiding gepland is.

1.4 DE WAARDERING VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat het projectgebied een zeker archeologisch potentieel heeft gelet op de ligging nabij de historische kern van de Aalst en de situering vlak boven en langs de middeleeuwse stadsomwalling en gracht. Dit potentieel situeert zich vooral ter hoogte van de

¹ De Smet, De Maeyer, Cherretté 2018.; De Maeyer, De Graeve 2019.

Korte Moutstraat, de mogelijkheid bestaat een deel van de laat- en postmiddeleeuwse wal/weermuur aan te snijden.

In een voorgaand proefsleuvenonderzoek door SOLVA ter hoogte van de Houtkaai, waarbij de resten van de wal/weermuur niet werden aangetroffen, werd besloten dat deze wellicht gezocht moeten worden onder de gebouwen ten zuidoosten van het plein (zone Korte Moutstraat). Hier stelt zich dus de mogelijkheid om dit deel van de omwalling in de ondergrond nog aan te snijden, wat mogelijkheden biedt om de laat- of postmiddeleeuwse omwalling op deze plaats in kaart te brengen en te dateren, zoals ook kon worden bekomen bij eerdere opgravingen aan het Vredeplein en het Keizersplein (linkeroever).

Deze vraagstelling is voor de geschiedenis en begrip van de stadsontwikkeling van middeleeuws Aalst bijzonder relevant, omdat onze (archeologische) kennis over dit middeleeuws stadsdeel momenteel zeer gering is. Op een lokaal niveau kan de eventuele archeologische informatie dus een bijdrage leveren aan de geschiedenis van Aalst.

Op regionaal niveau kan er meer inzicht bekomen worden in de ontwikkeling van de kleinere stedelijke kernen aan de oostelijke grens van het graafschap Vlaanderen.

1.5 DE BEPALING VAN DE MAATREGELEN

Het is duidelijk dat de zone aan de westelijke kant van de **Korte Moutstraat** het meest archeologisch potentieel biedt. In deze zone kunnen relevante onderzoeksvragen gesteld en mogelijkwijze ook nog beantwoord worden.

Op basis van de bureaustudie kunnen de onderzoeksvragen en de inschatting van het kennispotentieel slechts ten dele en hypothetisch beantwoord en gerealiseerd worden.

Verder onderzoek om het onderzoekspotentieel correct in kaart te brengen, is noodzakelijk. Concrete informatie over de aanwezigheid, aard en graad van bewaring van archeologische sporen ontbreekt namelijk. Op basis van het bureauonderzoek blijven de geformuleerde veronderstellingen immers hypothetisch en bovendien onvolledig. De beste methode om dit te doen met een minimale ingreep ten opzichte van het kennispotentieel, is **werfbegeleiding**.

De onderzoeksstrategie beschrijft de krachtlijnen van het onderzoek dat zal uitgevoerd worden. Het kan daarbij gaan om meerdere onderzoeksfases of verschillende onderzoeksmethoden. Ze beschrijft en motiveert de keuzes die aan de grondslag liggen van deze strategie. De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1. Is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein?
2. Is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein?
3. Is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
4. Is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Eerst wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Landschappelijk booronderzoek	Neen	Niet mogelijk en niet nuttig. Het projectgebied is volledig ingericht en een landschappelijk booronderzoek is niet relevant voor de vraagstelling.
Landschappelijke profielputten	Neen	Niet mogelijk en niet nuttig. Landschappelijke profielputten zijn niet relevant voor de vraagstelling.
Geofysisch onderzoek	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Geofysisch onderzoek is in deze context niet relevant omdat dit geen gegevens

		over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren.
Veldkartering	Neen	Niet mogelijk en niet nuttig. De terreinen zijn verhard.

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuu	Motivering
Verkennend archeologisch booronderzoek	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. De verwachting is dat het voornamelijk grondsporen en eventueel muurwerk zal betreffen. Bovendien is het projectgebied reeds sterk ingericht. Boringen laten een gedegen interpretatie van deze contexten (aard, samenhang tussen sporen, ruimtelijke spreiding, ...) niet toe.
Waarderend archeologisch booronderzoek	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. De verwachting is dat het voornamelijk grondsporen en eventueel muurwerk zal betreffen. Bovendien is het projectgebied reeds sterk ingericht. Boringen laten een gedegen interpretatie van deze contexten (aard, samenhang tussen sporen, ruimtelijke spreiding, ...) niet toe.
Proefputten in functie van steentijd artefactensites	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Er zijn geen directe indicaties voor de aanwezigheid van steentijdsites. De verwachting is bovendien dat artefactensites reeds volledig zullen verstoord zijn door de middeleeuwse en industriële stadsontwikkeling.
Proefsleuven en / of proefputten	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Dit onderzoek zal een schadelijke impact hebben op het bodemarchief. Bovendien zijn er voldoende argumenten uit dit bureauonderzoek en voorgaand bureau- en proefsleuvenonderzoek om meteen over te gaan naar werfbegeleiding. Deze laatste onderzoeksmethode zal ook het meest vlotte verloop van de werken garanderen.

Ten slotte wordt de opportuniteit van de diverse methoden van **archeologische opgraving** afgewogen:

Methode	Opportuu	Motivering
Werbbegeleiding	Ja	Mogelijk en nuttig. Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat de locatie van het projectgebied een interessante vraagstelling oproept. De aanwezigheid van resten van de (post) middeleeuwse stadsomwalling binnen het projectgebied valt niet uit te sluiten. Werfbegeleiding is de meest aangewezen methode om toe te zien op een correcte uitvoering van de werken enerzijds, om dit potentieel te vrijwaren voor de toekomst, maar kan bovendien ook toelaten dat er een gerichte registratie ifv de vraagstelling kan geschieden. Indien blijkt dat de waarnemingen niet in relatie staan tot de vraagstelling, dan is een volledige registratie niet noodzakelijk om tot de beoogde kenniswinst te komen, maar kan een beperkte registratie op die plaatsen die relevante info aanreiken, volstaan.

Opgraving	Neen	Een volledige opgraving is niet noodzakelijk om het kennispotentieel te realiseren. Een opgraving zou meer impact hebben dan de geplande werken.
-----------	------	--

Op basis van hogerstaande afwegingen wordt een vooronderzoek met ingreep in de bodem voorgesteld dat bestaat uit:

- **Werfbegeleiding**

Een onderzoek met ingreep in de bodem is noodzakelijk aangezien het vooronderzoek tot nu toe (bureauonderzoek) onvoldoende informatie opleverde om een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen omdat informatie over de aanwezigheid, aard en graad van bewaring van archeologische sporen ontbreekt.

Na afweging van bovenstaande onderzoeksmethoden, wordt enkel **werfbegeleiding** als methode weerhouden.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

2.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 2020H7

Sitecode: 18-AAL-PC

Wettelijk depotnummer: D/2020/12.857/12

Naam en erkenningsnummer erkende archeoloog: SOLVA OE/ERK/Archeoloog/2015/00038

Locatie:

Oost-Vlaanderen, Aalst, Houtkaai en Korte Moutstraat (figuur 1 en 2)

Bounding box:

punt 1: x= 127022.78035517568, y= 181364.61441690187,

punt 2: x= 127159.92944268377, y= 181440.21504095857

Kadastrale gegevens:

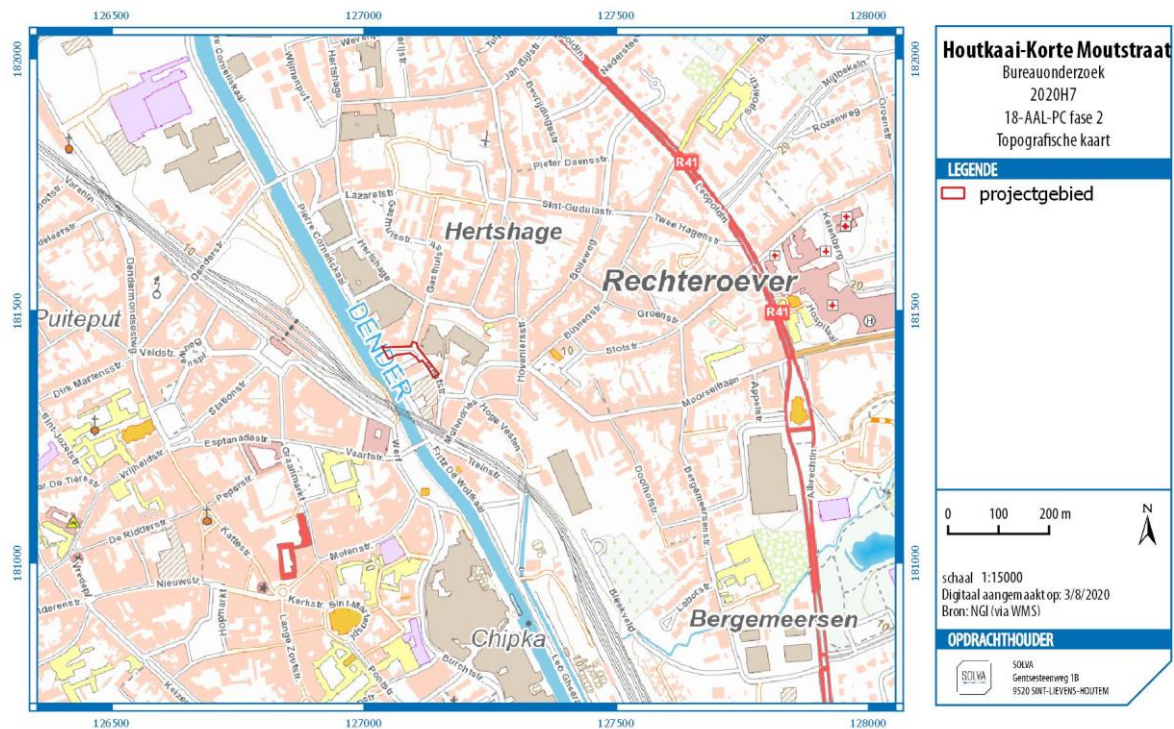
Aalst afdeling 1, sectie A, openbare weg; afdeling 3, sectie B, openbare weg (figuur 3) **Topografische kaart:** zie Figuur 1 en Figuur 2.

Betrokken actoren en specialisten:

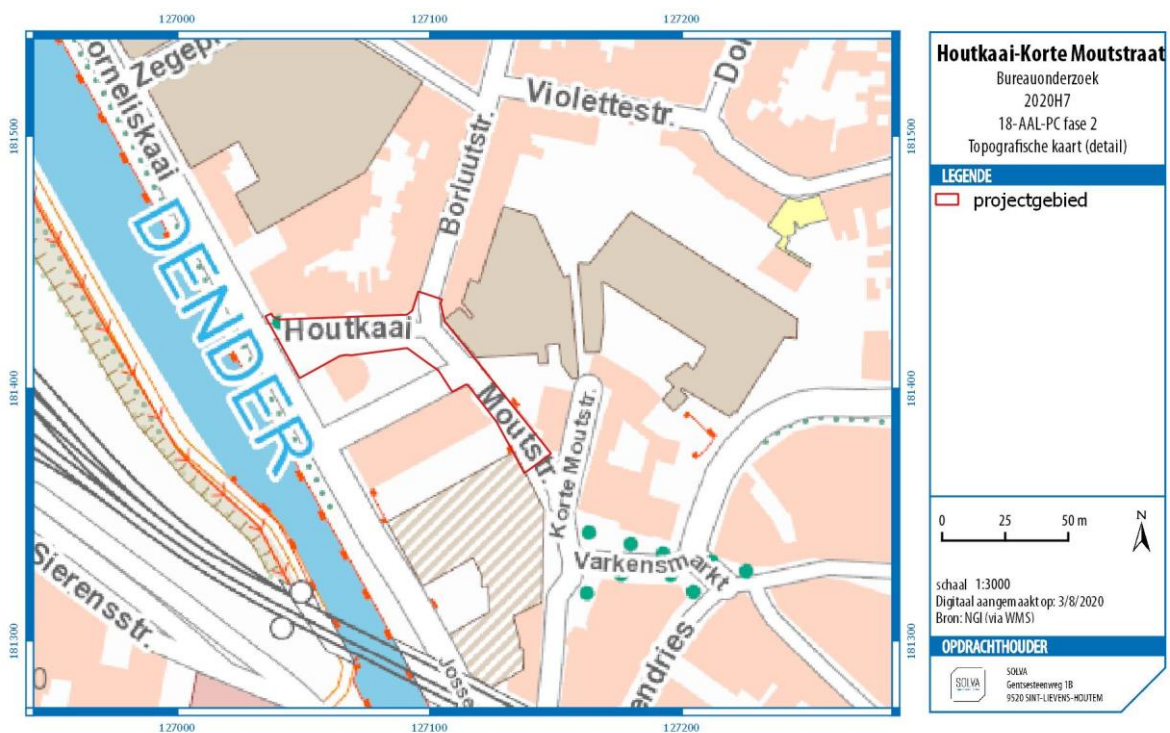
- Erkend archeoloog: Arne De Graeve, Silke De Smet
- Tekst: Silke De Smet
- Kaartmateriaal: Silke De Smet
- Redactie: Bart Cherretté

Wetenschappelijke advisering:

Niet van toepassing

Figuur 1: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI; digitaal aangemaakt op 3/8/2020)

Figuur 2: Topografische kaart (detail) met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI; digitaal aangemaakt op 3/8/2020)

Figuur 3: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 3/8/2020)

2.2 VRAAGSTELLING EN ONDERZOEKSDOELEN

2.2.1 DE GEPLANDE WERKEN

De bodemingreep voor het volledige projectgebied houdt enerzijds de heraanleg van de bestrating en riolering in. De nieuwe wegenis (blauwe zone) zal op een plateau, dus verhoogd, aangelegd worden. Ter hoogte van de Houtkaai zal een DWA (dia 400mm, 58m lang en dia 800mm, 24m lang) aangelegd worden. Ter hoogte van de Korte Moutstraat en een deel van de Houtkaai wordt een tweede DWA-riolering aangelegd (dia 400mm, 40m lang en dia 500mm, 24,5m lang). Daarnaast zullen ook verschillende funderingselementen van de fietsbrug voor lokale bodemingrepen zorgen ter hoogte van de Houtkaai.

Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de geplande werken slechts in beperkte mate en op lokaal niveau verdiepingen in de bodem zullen veroorzaken die buiten het gabarit van de huidige verstoring vallen. Het merendeel van de geplande werken valt binnen het gabarit van de bestaande verstoring, en de nieuwe wegenis wordt in verhoging aangelegd. De voornaamste nieuwe verstoring zal plaatsvinden aan de noordwestelijke zijde van de Korte Moutstraat, waar zich momenteel nog geen nutsleidingen bevinden en waar een nieuwe DWA- leiding gepland is.

2.2.2 DE ACTUELE ARCHEOLOGISCHE KENNIS OVER HET TERREIN

Op historisch vlak neemt het werkingsgebied een interessante plaats in. Het is gelegen binnen de historische kern van Aalst. Bovendien bevindt het projectgebied zich aan de laat- middeleeuwse stadsomwalling en/of latere bastionnering, zoals de historische kaarten tot de 17e eeuw aantonen.

Hoewel de georeferentie soms onduidelijk is, blijkt uit de recentere kaarten dat de noordelijke Denderarm/stadsgracht en noordelijke omwalling onder de huidige Houtkaai gesitueerd is. De stadsgracht bleef tot in de 19e eeuw open, maar is nu ingebed en overwelfd in een grote collector. De aanwezigheid van de stadsgracht in deze zone werd reeds bevestigd in een voorgaand bureauonderzoek en proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door SOLVA.² De rand van de gracht of sporen van een wallichaam of een weermuur en torens in natuur- en/of baksteen werden niet aangetroffen in dit onderzoek. Er werd besloten dat deze wellicht gezocht moeten worden onder de gebouwen ten zuidoosten van het plein (zone Korte Moutstraat). Bovendien is de zone op de Houtkaai reeds sterk verstoord door riolering en volledige inrichtingen, en zullen de geplande werken geen significante bodemingrepen met zich meebrengen buiten het gabarit van de huidige verstoring.

Ter hoogte van de Korte Moutstraat stelt zich echter wel de mogelijkheid een deel van de oude stadsomwalling aan te snijden, indien deze bewaard zou zijn. Het potentieel situeert zich voornamelijk aan de noordwestelijke zijde van de Korte Moutstraat, waar zich momenteel geen nutsleidingen bevinden, maar waar wel een nieuwe DWA-leiding gepland wordt.

2.2.3 DE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN DE ARCHEOLOGISCHE WAARDE VAN HET TERREIN

Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat het projectgebied een zeker archeologisch potentieel heeft gelet op de ligging nabij de historische kern van de Aalst en de situering vlak boven en langs de middeleeuwse stadsomwalling en gracht. Dit potentieel situeert zich vooral ter hoogte van de Korte Moutstraat, de mogelijkheid bestaat een deel van de laat- en postmiddeleeuwse omwalling stadsomwalling aan te snijden.

In een voorgaand proefsleuvenonderzoek door SOLVA ter hoogte van de Houtkaai, waarbij de resten van de stadsomwalling niet werden aangetroffen, werd besloten dat deze wellicht gezocht moeten worden onder de gebouwen ten zuidoosten van het plein (zone Korte Moutstraat). Hier stelt zich dus de mogelijkheid om deze omwalling in de ondergrond nog aan te snijden, wat mogelijkheden biedt om de laat- of postmiddeleeuwse omwalling op deze plaats in kaart te brengen en te dateren, zoals ook kon worden bekomen bij eerdere opgravingen aan het Vredeplein en het Keizersplein (linkeroever).

² De Smet, De Maeyer, Cherretté 2018.; De Maeyer, De Graeve 2019.

Deze vraagstelling is voor de geschiedenis en begrip van de stadsontwikkeling van middeleeuws Aalst bijzonder relevant, omdat onze (archeologische) kennis over dit middeleeuws stadsdeel momenteel zeer gering is. Op een lokaal niveau kan de eventuele archeologische informatie dus een bijdrage leveren aan de geschiedenis van Aalst.

Op regionaal niveau kan er meer inzicht bekomen worden in de ontwikkeling van de kleinere stedelijke kernen aan de oostelijke grens van het graafschap Vlaanderen.

2.2.4 DE DOELSTELLING(EN) VAN HET VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM

Het doel van het onderzoek is na te gaan of er zich resten van de (post)middeleeuwse stadsomwalling bevinden binnen het projectgebied en eventuele waarnemingen te registreren.

2.2.5 DE TE BEANTWOORDEN ONDERZOEKSVRAGEN

Voor dit projectgebied kunnen de volgende onderzoeksvragen naar voor worden geschoven:

- Zijn er antropogene sporen aanwezig?
- Op welke niveaus manifesteren deze zich?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? Stadsgracht en/of stadsomwalling?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes? Laatmiddeleeuws? Postmiddeleeuws?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van een occupatie?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van de archeologische vindplaatsen?
- Wat is de waarde en het kennispotentieel van de vastgestelde archeologische vindplaatsen?

2.3 DE ONDERZOEKSSTRATEGIE EN -METHODE

2.3.1 EEN TEKSTUELEBESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE ONDERZOEKSMETHODE

Het is duidelijk dat de zone aan de westelijke kant van de **Korte Moutstraat** het meest archeologisch potentieel biedt. In deze zone kunnen relevante onderzoeksvragen gesteld en mogelijkerwijze ook nog beantwoord worden.

Op basis van de bureaustudie kunnen de onderzoeksvragen en de inschatting van het kennispotentieel slechts ten dele en hypothetisch beantwoord en gerealiseerd worden.

Verder onderzoek om het onderzoekspotentieel correct in kaart te brengen, is noodzakelijk aangezien het tot nu toe niet mogelijk is om een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen. Concrete informatie over de aanwezigheid, aard en graad van bewaring van archeologische sporen ontbreekt namelijk. Op basis van het bureauonderzoek blijven de geformuleerde veronderstellingen immers hypothetisch en bovendien onvolledig. De beste methode om dit te doen met een minimale ingreep ten opzichte van het kennispotentieel, is **werfbegeleiding**.

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria:

1. Is het **MOGELIJK** deze methode toe te passen op dit terrein?
2. Is het **NUTTIG** deze methode toe te passen op dit terrein?
3. Is het overdreven **SCHADELIJK** voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
4. Is het **NOODZAKELIJK** deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Eerst wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Landschappelijk booronderzoek	Neen	Niet mogelijk en niet nuttig. Het projectgebied is volledig ingericht en een landschappelijk booronderzoek is niet relevant voor de vraagstelling.
Landschappelijke profielputten	Neen	Niet mogelijk en niet nuttig. Landschappelijke profielputten zijn niet relevant voor de vraagstelling.
Geofysisch onderzoek	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Geofysisch onderzoek is in deze context niet relevant omdat dit geen gegevens over de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren.
Veldkartering	Neen	Niet mogelijk en niet nuttig. De terreinen zijn verhard.

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Verkenkend archeologisch booronderzoek	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. De verwachting is dat het voornamelijk grondsporen en eventueel muurwerk zal betreffen. Bovendien is het projectgebied reeds sterk ingericht. Boringen laten een gedegen interpretatie van deze contexten (aard, samenhang tussen sporen, ruimtelijke spreiding, ...) niet toe.
Waarderend archeologisch booronderzoek	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. De verwachting is dat het voornamelijk grondsporen en eventueel muurwerk zal betreffen. Bovendien is het projectgebied reeds sterk ingericht. Boringen laten een gedegen interpretatie van deze contexten (aard, samenhang tussen sporen, ruimtelijke spreiding, ...) niet toe.
Proefputten in functie van steentijd artefactensites	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Er zijn geen directe indicaties voor de aanwezigheid van steentijdsites. De verwachting is bovendien dat artefactensites reeds volledig zullen verstoord zijn door de middeleeuwse en industriële stadsontwikkeling.
Proefsleuven en / of proefputten	Neen	Mogelijk maar niet nuttig. Dit onderzoek zal een schadelijke impact hebben op het bodemarchief. Bovendien zijn er voldoende argumenten uit dit bureauonderzoek en voorgaand bureau- en proefsleuvenonderzoek om meteen over te gaan naar werfbegeleiding. Deze laatste onderzoeksmethode zal ook het meest vlotte verloop van de werken garanderen.

Ten slotte wordt de opportuniteit van de diverse methoden van **archeologische opgraving** afgewogen:

Methode	Opportuin	Motivering
Werbbegeleiding	Ja	Mogelijk en nuttig. Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat de locatie van het projectgebied een interessante vraagstelling oproept. De aanwezigheid van resten van de (post) middeleeuwse stadsomwalling binnen het projectgebied valt niet uit te sluiten. Werfbegeleiding is de meest aangewezen methode om toe te zien op een correcte uitvoering van de werken enerzijds, om

		dit potentieel te vrijwaren voor de toekomst, maar kan bovendien ook toelaten dat er een gerichte registratie ifv de vraagstelling kan geschieden. Indien blijkt dat de waarnemingen niet in relatie staan tot de vraagstelling, dan is een volledige registratie niet noodzakelijk om tot de beoogde kenniswinst te komen, maar kan een beperkte registratie op die plaatsen die relevante info aanreiken, volstaan.
Opgraving	Neen	Een volledige opgraving is niet noodzakelijk om het kennispotentieel te realiseren. Een opgraving zou meer impact hebben dan de geplande werken.

Op basis van hogerstaande afwegingen wordt een vooronderzoek met ingreep in de bodem voorgesteld dat bestaat uit:

- **Werfbegeleiding**

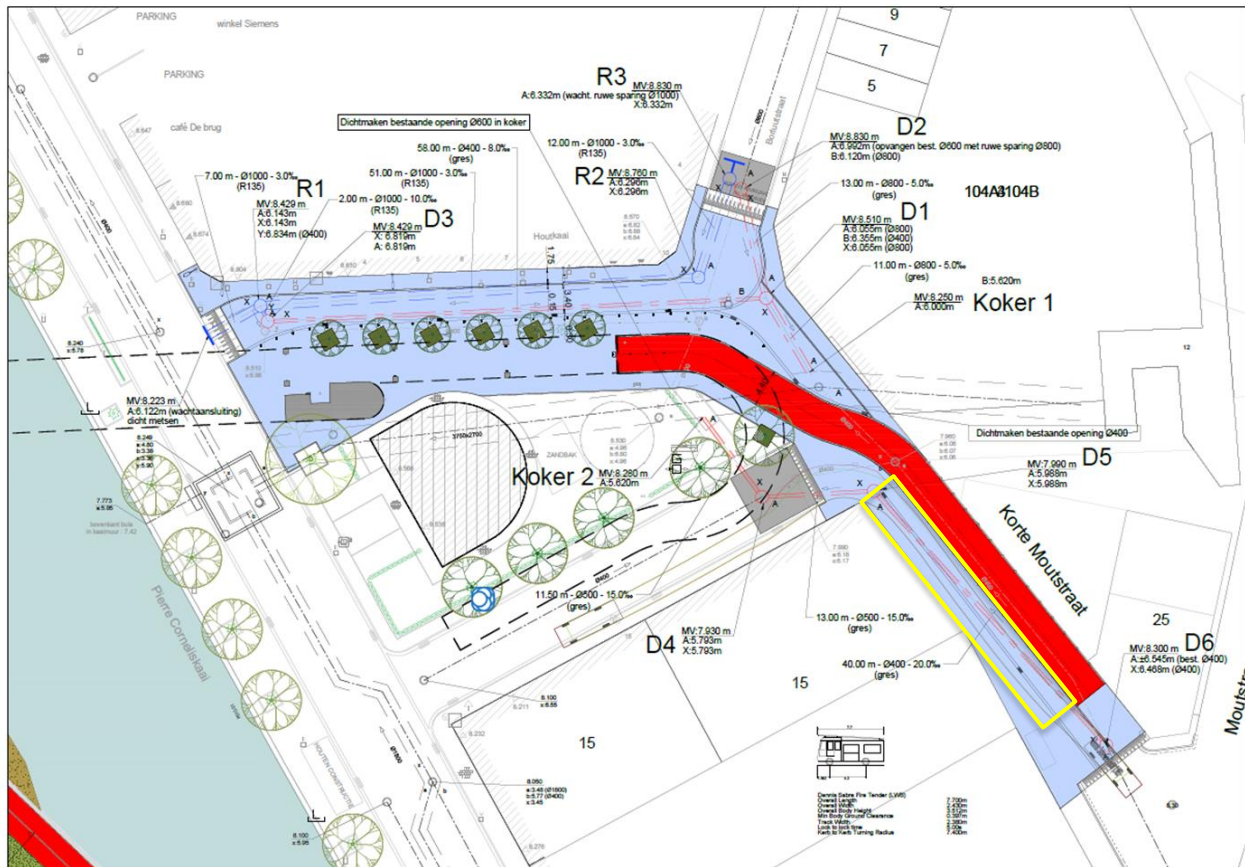
Een onderzoek met ingreep in de bodem is noodzakelijk aangezien het vooronderzoek tot nu toe (bureauonderzoek) onvoldoende informatie opleverde om een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen omdat informatie over de aanwezigheid, aard en graad van bewaring van archeologische sporen ontbreekt.

Na afweging van bovenstaande onderzoeksmethoden, wordt enkel werfbegeleiding als methode weerhouden.

2.3.2 EEN TEKSTUELE MOTIVERING VAN DE GEKOZEN ONDERZOEKSMETHODEN EN –SITUATIES

Een **werfbegeleiding** is de meest aangewezen methode. Het bureauonderzoek heeft aangetoond dat de locatie van het projectgebied een interessante vraagstelling oproept. De aanwezigheid van resten van de (post) middeleeuwse stadsomwalling binnen het projectgebied valt niet uit te sluiten. Werfbegeleiding is de meest aangewezen methode om toe te zien op een correcte uitvoering van de werken enerzijds, om dit potentieel te vrijwaren voor de toekomst, maar kan bovendien ook toelaten dat er een gerichte registratie ifv de vraagstelling kan geschieden. Indien blijkt dat de waarnemingen niet in relatie staan tot de vraagstelling, dan is een volledige registratie niet noodzakelijk om tot de beoogde kenniswinst te komen, maar kan een beperkte registratie op die plaatsen die relevante info aanreiken, volstaan. Een volledige opgraving is niet noodzakelijk om het kennispotentieel te realiseren. Een opgraving zou bovendien meer impact hebben dan de geplande werken.

2.3.3 DE AFBAKENING VAN HET TE ONDERZOEKEN GEBIED

Figuur 4: Grondplan van de ontworpen toestand met aanduiding van de zone (gele kader) waar werfbegeleiding geadviseerd wordt (bron: Stad Aalst & SOLVA)

Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat het projectgebied een zeker archeologisch potentieel heeft gelet op de ligging nabij de historische kern van de Aalst en de situering vlak boven en langs de middeleeuwse stadsomwalling en gracht. Dit **potentieel** situeert zich vooral ter hoogte van de **Korte Moutstraat**, de mogelijkheid bestaat een deel van de de laat- en postmiddeleeuwse omwalling stadsomwalling aan te snijden.

Binnen de zone met potentieel tot kennisvermeerdering (zone Korte Moutstraat), komt de westelijke kant van de weg wel in aanmerking omdat deze zijde tot zover gevrijwaard is gebleven van significante bodemverstoringen. In deze zone is een nieuwe DWA-leiding gepland.

2.3.4 EEN TEKSTUELE BESCHRIJVING VAN DE CRITERIA DIE GEHANTEERD ZULLEN WORDEN OM TE BEPALEN WANNEER DE VOORZIENE ONDERZOEKSMETHODEN ALSNOG NIET UITGEVOERD MOETEN WORDEN

Niet van toepassing. De werken worden uitgevoerd, waardoor ook het archeologisch onderzoek moet plaatsvinden.

2.4 DE ONDERZOEKSTECHNIEKEN

Overeenkomstig de Code van Goede Praktijk 4.0, wordt werfbegeleiding gedefinieerd als:

Methode van archeologische opgraving waarbij de regie van de graafwerken bij de uitvoerder van de werken berust en het archeologisch onderzoek zich beperkt tot wat mogelijk is binnen het gegeven kader van deze werken.

Daardoor is de werfopvolging onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als de opgraving. Aangezien de werfbegeleiding tot doel heeft ingrepen op het bodemarchief te vermijden (behoud in situ), streeft het onderzoek naar een zo beperkt mogelijke impact op de sporen en artefacten. Deze worden nadien op gepaste wijze afgedekt en beschermd tegen degradatie. De werfbegeleiding zal geschieden volgens de bepalingen van de CGP 4.0: de technieken van opgraving, het assessment en de verwerking van de opgravingsresultaten, de rapportering over het onderzoek, de conservatie en de omgang met het archeologisch ensemble gebeuren op dezelfde wijze als bepaald voor opgravingen.

2.5 DE VOORZIENE AFWIJKING TEN AANZIEN VAN DE CODE VAN GOEDE PRAKTIJK

Niet van toepassing. Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk, die voor de aanvang van de werfbegeleiding reeds voorzien zijn. Eventuele onvoorziene afwijkingen zullen worden opgenomen in het eindverslag van de werfbegeleiding.

2.6 GEWENSTE COMPETENTIES

De werfbegeleiding moet worden uitgevoerd door een ervaren archeoloog. Indien er registraties noodzakelijk zijn, wordt de archeoloog bijgestaan door een tweede archeoloog en een veldtechnicus. De leidinggevende archeoloog heeft minstens 220 werkdagen veldwerkervaring wat betreft opgravingen in stedelijke context. De tweede uitvoerende archeoloog heeft minstens 110 werkdagen veldwerkervaring. Minstens één van de uitvoerende archeologen heeft kennis van materiaal uit de middeleeuwse en post-middeleeuwse periode.

2.7 KOSTENRAMING

De raming houdt rekening met:

- Dagprijs
- Natuursteenidentificatie en mortelanalyse/C14/OSL
- Conservatie
- Varia, voor onvoorziene analyses

Een gedetailleerde kostenraming is te vinden in de privacyfiche.

2.8 BEWARING VAN HET ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE

Gedurende het onderzoek worden de vondsten als ensemble bewaard in een ruimte met geschikte temperatuur en luchtvochtigheid, zonder risico op beschadiging, vernieling of contaminatie door natuurlijke of menselijke oorzaken. De vondsten worden verpakt met verpakkingsmateriaal en volgens een verpakkingswijze die beschermt tegen degradatie.

Na afronding van het onderzoek wordt het archeologisch ensemble beheerd door het erkend Onroerend Erfgoeddepot van [SOLVA](#).